

De Vogel- en de Habitatrichtlijn zijn, volgens het *Living Planet Report* van het Wereldnatuurfonds, in veel EU-lidstaten succesvol. De Europese biodiversiteit profiteert van beide richtlijnen, vooral een aantal vogelsoorten. Mondiaal gaat het niet goed en in Nederland is het beeld gemengd. Hier is het succes van de richtlijnen beperkt tot gemiddeld genomen het stoppen van de achteruitgang van soorten.

Beide Europese richtlijnen worden momenteel geëvalueerd door de Europese Commissie, als onderdeel van een fitnesscheck van alle Europese regelgeving. Toen de nieuwe Commissie vorig jaar aankondigde te gaan snoeien in de regels, werd even gevreesd dat ook de natuurrichtlijnen slachtoffer zouden worden. Maar de voortekenen zijn niet ongunstig. Eind vorig jaar verscheen een tussentijdse evaluatie van experts die voorzichtig optimistisch is. De richtlijnen leveren een effectieve bijdrage aan het Europese biodiversiteitsbeleid en hebben toegevoegde waarde voor nationaal beleid. Onlangs stemde een commissie van het Europees Parlement in overgrote meerderheid voor handhaving van beide richtlijnen en versterking van de implementatie. Ook de Nederlandse regering lijkt daar voorstander van. Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de EU dit voorjaar beslist de EU over beide richtlijnen. Terwijl het Europese natuurbeleid lijkt te worden veiliggesteld, is er aan de praktische bescherming en het herstel van de biodiversiteit nog veel werk te doen. Dat vraagt om een krachtige uitvoering en handhaving van het beleid en versterking van het beheer. Onderzoek kan daarbij helpen, zowel toepassingsgericht als fundamenteel.

Dit themanummer van LANDSCHAP presenteert resultaten van een aantal projecten dat in het kader van het Onderzoeksprogramma Biodiversiteit werkt van NWO is uitgevoerd of nog loopt. NWO wil relevanter worden voor stakeholders, zoals in dit programma voor onder meer terreinbeherende organisaties. Dat valt nog niet mee. Een goede balans tussen fundamenteel onderzoek, waarvoor NWO aanvankelijk bedoeld was, en toepassingsgericht onderzoek lijkt nog niet gevonden. En ook de samenwerking van stakeholders en onderzoekers waarvoor in dit programma een goede aanzet is gegeven, kan beter. Voor het beheer en herstel van biodiversiteit speelt ook het toepassingsgerichte onderzoek van het OBN-netwerk een belangrijke rol, maar voor langetermijnoplossingen is een bijdrage van NWO onmisbaar.

Dit themanummer van LANDSCHAP is gefinancierd door het Onderzoeksprogramma Biodiversiteit werkt. Joop Schaminée (voorzitter Programmacommissie Biodiversiteit werkt), Bart van Tooren (lid Programmacommissie), Mirjam van het Groenewoud-Groot (NWO), Edu Dorland, Jerry van Dijk en Jos Dekker (redactie LANDSCHAP) tekenden voor de redactie. Jerry van Dijk maakte, tenzij anders vermeld, de foto's voor dit nummer.

JOS DEKKER, HOOFDREDACTEUR